

**UCHWAŁA NR XVII/103/2025
RADY MIEJSKIEJ W PRABUTACH**

z dnia 30 kwietnia 2025 r.

w sprawie pomnika przyrody na terenie leśnictwa Gonty, gmina Prabuty.

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1, art. 18 ust. 2 pkt 15 oraz art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1465) oraz art. 44 ust. 1, 2 i art. 45 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1478) w związku z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (t.j. Dz.U. 2009 nr 92 poz. 753) Rada Miejska w Prabutach uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Pomnikiem przyrody jest drzewo gatunku sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* o obw. pnia 273 cm, rosnąca w leśnictwie Gonty, oddział 263h, na działce nr 263/7 – obr. geod. Młynisko, gmina Prabuty.

2. Pomnikowi przyrody, o którym mowa w ust. 1 nadaje się nazwę: „Krzywa sosna”.

3. Położenie pomnika przyrody, o którym mowa w ust. 1 określa załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. 1. W stosunku do pomnika przyrody opisanego w § 1 niniejszej uchwały w ramach czynnej ochrony ustala się:

- 1) Wykonanie nacięć pnia na wys. 4-5 m i jego kontrolowane złamanie.
- 2) Pozostawienie w otoczeniu szczytowej części drzewa do naturalnego rozkładu.
- 3) Pozostawienie dolnej części pnia (o wys. 4-5m) w formie “świadka”.

2. W stosunku do pomnika przyrody opisanego w § 1 niniejszej uchwały wprowadza się następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu;
- 2) umieszczania tablic reklamowych;
- 3) uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
- 4) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;

§ 3. Nadzór nad ochroną pomnika przyrody, o którym mowa w § 1, znajdującego się na terenie leśnictwa Gonty sprawuje Nadleśnictwo Kwidzyn.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Prabuty.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Wiceprzewodniczący Rady
Miejskiej w Prabutach

Paweł Panikowski

Uzasadnienie

W dniu 11.09.2024r. do Urzędu Miasta i Gminy Prabuty wpłynęło pismo Nadleśnictwa Kwidzyn w/s uzgodnienia z organem właściwym, którym jest Rada Miejska w Prabutach zgody na możliwość obalenia martwego pomnika przyrody - drzewa gatunku sosna zwyczajna, znajdującego się w oddziale 263 h leśnictwa Gonty. Drzewo gatunku sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* o obw. pnia: 273 cm, rosnąca na terenie leśnictwa Gonty uznana została za pomnik przyrody Rozporządzeniem Nr 4/95 Wojewody Elbląskiego z dnia 17.03.1995 r.

Według informacji zawartych w piśmie Nadleśnictwa Kwidzyn w/w twór przyrody ożywionej stanowi zagrożenie przy szlaku prowadzącym do miejsca postoju „Kajakowy”, a oznaki jego zamierania były ewidencjonowane w waloryzacji przyrodniczo – leśnej od kilku lat. Fakt ten znajduje potwierdzenie również w wykonanym w 2024 roku przez FANGORN Adam Juźwiak na zlecenie Miasta i Gminy Prabuty opracowaniu, zawierającym wyniki z inspekcji pomników przyrody na terenie Gminy Prabuty.

W dniu 30.10.2024r. pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Prabuty wraz z przedstawicielami Nadleśnictwa Kwidzyn dokonali oględzin w/w pomnika przyrody. W trakcie oględzin potwierdzono, że drzewo gatunku sosna zwyczajna o obw. pnia 273 cm jest martwe. Drzewo przechylone jest w stronę drogi (nie udostępnionej dla ruchu poj. mechanicznych, uczęszczanej przez turystów i rowerzystów. W koronie znajduje się znaczna ilość suszu grubego. Drzewo posiada również dawne uszkodzenie (piorunowe) na pniu. Część korony drzewa jest wyłamana, a konary/gałęzie zawieszane są na pniu. Pień drzewa znajduje się w rozkładzie, w tym również przy podstawie. Ze sporządzonej przez specjalistę dokumentacji z przeprowadzonej inspekcji pomnika i zawartych w niej zaleceń, dotyczących koniecznych do wykonania zabiegów w obrębie drzewa wynika, że górna część drzewa powinna zostać usunięta, a pień pozostawiany, aby stał się tzw. "świadkiem". Kontrolowane złamanie, poprzedzone zostanie wykonaniem nacięć pnia na wysokości 4-5m Zastosowanie takiej metody zapewni uzyskanie zharmonizowanego z otoczeniem wyglądu drzewa i efektu "naturalnego złamania". Po wykonaniu powyższego zabiegu szczytowa odłamana część drzewa zostanie złożona w otoczeniu pnia i pozostanie tam do czasu jej naturalnego rozkładu. Wykonanie zabiegów w ten sposób zapewni cele ochrony przyrody (np.: różnorodność mikrosiedlisko w martwym drewnie stojącym i leżącym) oraz krajobrazu kulturowego (np.: obecność świadka drzewa o znaczeniu kulturowym) przy zapewnieniu akceptowalnego poziomu ryzyka w otoczeniu.

Rozporządzenie Nr 4/95 Wojewody Elbląskiego z dnia 17.03.1995 r. w § 2 zawiera ograniczenia dotyczące ustanowionych pomników przyrody. Jednocześnie w/w akt prawny nie zawiera zapisów dotyczących działań w zakresie ochrony czynnej. Wobec wątpliwości Burmistrza Miasta i Gminy Prabuty co do możliwości zastosowania w obecnym stanie prawnym działań wynikających z w/w przeprowadzonej inspekcji pomnika i zawartych w niej zaleceń, dotyczących koniecznych do wykonania zabiegów w obrębie drzewa Burmistrz Miasta i Gminy Prabuty działając na podstawie art. 45a ust. 1 ustawy z dnia 16.04.2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1478) pismem GPG.6121.2.2024 z dnia 05.11.2024r. wystąpił z zapytaniem do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, czy ewentualne prace obejmujące złamanie drzewa możliwe są do wykonania w ramach prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody. Drzewo w dalszym ciągu stanowić będzie pomnik, aż do czasu jego samoistnego, całkowitego rozpadu. Zdaniem Burmistrza Miasta i Gminy Prabuty w analizowanym przypadku nie nastąpi utrata wartości przyrodniczych i krajobrazowych pomnika przyrody. Drzewo nadal będzie pełniło istotną rolę z punktu widzenia zachowania różnorodności biologicznej. Powstaną warunki do rozwoju wielu grzybów, glonów czy porostów. Rozkładające się części drzewa będą również pełnić funkcję schronienia dla małych zwierząt, takich jak na przykład płazy, gady, ptaki czy drobne ssaki. Pozostawienie świadka drzewa zapewni ciągłość funkcji kulturowej Drzewo pełnić będzie również funkcję edukacyjną.

W dniu 18.02.2024r. do Urzędu Miasta i Gminy Prabuty wpłynęło pismo DZP-WO.600.123.2024.AB z dnia 17.12.2024r. Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w którym organ na podstawie przedstawionych okoliczności potwierdził zasadność i konieczność obalenia wskazanego pomnika przyrody, którego pozostawienie w obecnym stanie stanowi duże zagrożenie dla użytkowników pobliskiego szlaku, przy czym zasadne byłoby w pierwszej kolejności przyjęcie stosownej uchwały i określenie w niej w/w działań jako ustaleń dotyczących jego czynnej ochrony.

W celu zachowania drzewa, w ramach ochrony czynnej wskazano w uchwale na konieczność wykonania nacięć pnia na wys. 4-5 m, kontrolowanego złamania pnia oraz pozostawienia w otoczeniu jako "świadka" jego szczytowej części do naturalnego rozkładu. W stosunku do pomnika przyrody wprowadzono również zakazy, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Pomnikowi przyrody nadana została również nazwa „Krzywa sosna”.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. z 2009 r., Nr 92 poz. 753 ze zm.) z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały, wyżej wymienione akty prawne, wydane przed dniem 1 sierpnia 2012 r., tracą moc. Kompetencje w zakresie m.in. pomników przyrody, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo – krajobrazowych i stanowisk dokumentacyjnych zostały przekazane miejscowo właściwym radom

gmin, a nadzór nad tymi formami ochrony przyrody, sprawują wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast. Na podstawie art. 44 ust. 3a ustawy o ochronie przyrody projekt uchwały w/s ustanowienia pomnika przyrody wymaga uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Biorąc powyższe pod uwagę Burmistrz Miasta i Gminy Prabuty pismem GPG.6120.2.2024 z dnia 10.03.2025r. wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku o uzgodnienie projektu niniejszej uchwały. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku pismem RDOŚ-Gd-WZG.623.11.2025.KP.1 z dnia 28.03.2024r. poinformował, że w odniesieniu do wniosku Burmistrza Miasta i Gminy Prabuty o uzgodnienie projektu uchwały nie zajmie stanowiska w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały, a tym samym przedmiotowy projekt uchwały, zgodnie z art. 44 ust. 3b ustawy o ochronie przyrody należy uznać za uzgodniony. Wobec powyższego zasadne było przyjęcie uchwały w kształcie określonym w niniejszej uchwale.

Załącznik
do Uchwały Nr XVII/103/2025
Rady Miejskiej w Prabutach
z dnia 30 kwietnia 2025 r.

Położenie pomnika przyrody

+ - położenie pomnika przyrody na działce nr 263/7 – obr. geod. Młynisko.